

Reclamacions de patrimoni al bisbat de Lleida

Últim episodi d'una llarga enemistat

Introducció

A l'hora de tractar un tema tan delicat, que pot aixecar susceptibilitats amb molta facilitat, cal entendre el marc en què es desenvolupa el conflicte. El problema de les reclamacions de patrimoni al bisbat de Lleida tan sols són la conseqüència d'un problema que es ve arrossegant des de l'alta edat mitjana. L'any 1995, el Vaticà decidí escindir tot el territori aragonès que encara pertanyia al bisbat de Lleida; així doncs finia un procés de reclamacions iniciat a l'edat mitjana pel bisbat d'Osca, continuat a l'edat moderna amb la creació del bisbat de Barbastre i que havia menat ja a una primera escissió el 1955.

Per tant podríem asseverar, que la reclamació de patrimoni que ha elevat el bisbat de Barbastre a la Santa Seu, no és sinó l'últim pas d'un procés ben llarg. A l'hora de plantejar aquest treball, mescla de treball historiogràfic i d'investigació periodística, he cregut fonamental buscar en les arrels del conflicte; i, conseqüentment, més enllà de l'estricta estudi del conflicte esclatat en el primer quadrimestre de l'any 1997, analitzo concisament la història del bisbat de Lleida i del seu museu diocesà, cercant les arrels tel·lúriques que generen la conjuntura actual. El conflicte fuig de les discussions academicistes, més enllà dels criteris museístics la discussió del problema ha arribat a l'home del carrer. El que hagués pogut ésser una de les innombrables discussions bizantines que l'Església manté en el seu si, ha esdevingut una qüestió pública i d'orgull nacional. Aquest fet és d'una clarividència meridiana en les posicions del bàndol aragonès; com veurem les seves reclamacions sempre es fonamenten en el fet que l'actual situació és un greuge al patrimoni i al poble aragonès les argumentacions tècniques per justificar la reclamació brillen per la seva absència. En un primer moment des de Catalunya tan sols respon el bisbat de Lleida, com a part interessada, però a causa de la virulència amb què es coordina l'atac de les autoritats aragoneses, les forces vives de Lleida encapçalades pels seus polítics contraataquen amb arguments tècnics, però amb un marcat sentit nacional. Davant d'aquest escenari la situació es sobredimensiona, en aquestes condicions tot comentari està mancat d'innocència i els dos bàndols juguen les seves

cartes cercant una victòria absoluta prescindint de qualsevol solució pactada.

Història d'un bisbat atípic

Evidentment no pretenem fer una extensa explicació enciclopèdica de la història del bisbat de Lleida, la nostra intenció és tan sols cenyir-nos a aquells punts d'inflexió determinants dins la successió de la funció, amb aquesta analogia matemàtica volem deixar clar que el nostre objectiu és centrar-nos en els fets decisius que forgen una entitat concreta.

Els orígens del bisbat són prou confusos i enraressats, com tota la seva història. Hem de partir de la base que Hispania no va tenir una organització eclesial metropolitana fins a les invasions bàrbares (FLICHE-MARTIN 1977, 494). Lleida pertany al *conventus iuridicus* de Caesaraugusta i no al de Tarraco, això pot implicar una dependència eclesial també de Caesaraugusta (GROS 1980, 16) en tot cas aquest punt no és gens clar, a més no disposem d'informació precisa del poder d'aquests *conventus*. El fet cert és que aquesta dependència administrativa és utilitzada com a cavall de batalla pels aragonesos quan reclamen les terres de Lleida com a part lògica del territori aragonès. La primera presència documentada d'un bisbe de Lleida és el 516 en un concili tarraconense, encara que l'existència de prelatos en una zona poc important com l'Urgell en el baix imperi ens fa pensar que molt possiblement Lleida tenia bisbat molt abans de l'època visigòtica (LLADONOSA 1953, 7); en tot cas la informació de què disposem és insuficient per tal d'afirmar-ho amb rotunditat; molt possiblement els límits de la diòcesi de Lleida coincidien amb els de la *civitas*. Això suposaria uns límits des del Prepirineu fins a l'Ebre i dels afluents del Segre fins al Cinca (MARTÍNEZ MARINA AC L) En l'època visigòtica tenim més documentació disponible, sens dubte la més espectacular és la Fitació de Wamba; amb les invasions germàniques l'estructura eclesiàstica no tan sols no es debilita sino que sura com l'única organització que roman i comença a vertebrar el país (LLADONOSA 1953, 7). La magna obra de Wamba que especifica els límits amb precisió ha estat fortament criticada i es dubta de la seva veracitat; malgrat tot ens és una obra molt útil. Hi trobem que els límits del bisbat de Lleida no difereixen gairebé dels de l'antiga *civitas* (GROS, 1980, 23).

Amb la invasió musulmana neixen les incerteses al voltant del bisbat; o bé fuig i es refugia en els Pirineus o roman en la nova *medina al-Larida*. Aquesta discussió és cabdal perquè justificaria o desmentiria el vincle entre el bisbat de Lleida i el de Roda d'Isàvena.

Si fem cas de les cròniques de Rassis, queda clar que Lleida capitula mitjançant pactes amb els musulmans. La tolerància de la qual fan gala els musulmans ens fa dubtar de la fugida precipitada del bisbat en direcció a les angostes terres pirenenques; molt probablement la fugida i posterior fundació del bisbat de Roda tan sols sigui una llegenda (LLADONOSA 1972, 15). El fet cert és que en la conquesta de Lleida, el 1149, no quedaven restes d'aquest bisbat mossàrab que probablement havia desaparegut fruit de la pèrdua de

suport institucional i de la radicalització religiosa del període almoràvid i almohade (LLADONOSA 1972, 81).

Amb la instauració de l'emirat i posteriorment del califat, Al-andalus es converteix en un territori perfectament administrat; tan sols les altes valls pirinenques queden com a refugi per tots aquells que no volien rendir comptes a Còrdova. Mentrestant més al nord del Pirineus s'està forjant l'imperi franc que amb la intervenció del comte Aureolus de Tolosa conquereix la Ribagorça a començament del segle IX. El problema d'aquesta regió pirinenca és que està molt mal comunicada tant amb els forts comtats francs de Catalunya com del minúscul regne neovisigòtic que es crea a les muntanyes aragoneses; aquest aïllament i el fet de viure a cavall entre les dues entitats cristianes que s'estan forjant marcarà vivament el futur de Roda i posteriorment de Lleida (GROS 1980, 32).

L'any 869, la Ribagorça aconsegueix la seva independència de l'imperi franc, el primer comte sobirà és Ramon I que instaura una dinastia directament vinculada amb el Pallars. A pesar de sofrir les ràtzies d'Al-Mansur i d'Abd -el-Malik, la Ribagorça mantindrà una continuïtat cristiana ja des dels temps de Ramon I. Per ordre de Carlemany, la Ribagorça depèn del bisbat d'Urgell; la distància i la desídia dels bisbes urgellitans genera un sentiment de sobirania que desemboca en la breu vida d'un bisbat de Pallars. La força d'Urgell aconsegueix que aquest bisbat tingui una breu existència i que tot torni a l'ordre anterior. En tot cas l'experiència d'aquest bisbat, en mans d'Ató, marcarà un camí sense retorn en les aspiracions ribagorçanes (ABADAL 1968, 69-70).

Així amb Odisend com a primer bisbe, Roda es converteix en seu episcopal de la Ribagorça a començament del segle X. Un cop més s'aixeca la polèmica amb l'afer dels orígens del bisbat, en el document de consagració de la nova catedral trobem escrit: "*sit sedes episcopalis, sicut antiquitus fuerat*". Aquestes paraules aixequen agres discussions, hi ha autors com Giménez Soler que asseveren que existeixen proves que demostrin que aquest bisbat descendeix del bisbat visigòtic de Saragossa (GIMÉNEZ SOLER 1944, 76-77); de fet no hi ha proves clares. Aquesta reivindicació d'antiguitat de Roda tan sols és present en els documents del seu cartoral, molt probablement és una falsificació per tal de guanyar noblesa enfront de bisbats més consolidats com Osca i Urgell (GROS 1980, 49). Les posteriors vinculacions entre Lleida i Roda, que els propis bisbes reclamen no són sinó el fruit de l'interès d'aquests per expandir el petit bisbat pirinenc emparant-se en una vella creença. Sota els mandats d'Odisend, Aimeric i Arnulf, el bisbat estén el seu domini. En el concili de Jaca del 1066, s'estableixen amb claredat els límits dels bisbats de Roda i el d'Osca, més o menys paral·lel al riu Éssera. Roda viu ja entre dues tensions centrífugues, d'una banda políticament es veu atret vers l'incipient regne d'Aragó, però eclesialment l'atracció és vers la llarga tradició catalana; aquestes tensions tan sols s'alliberaran quan les dues tendències es federin (GROS 1980, 65).

El segle XI es converteix en una època tempestuosa, temporalment el bisbat de Roda és traslladat a Barbastre esperant la conquesta de Lleida per tal de satisfer les velles aspiracions que ja proclamava en

l'instrument de fundació, però el bisbat d'Osca, ja traslladat des de Jaca, intriga fins aconseguir quedar-se amb l'ajut del rei d'Aragó, amb Barbastre i foragitar el bisbe de Roda un altre cop fins a Isàvena. El papa Pascual II protesta agrament contra aquest comportament i ordena que retornin de Barbastre al domini ribagorçà, no li fan ni cas i aquest opta per excomunicar els culpables (GROS 1980, 100) Però no s'acaben aquí els problemes de Roda que també té greus problemes amb els seus límits orientals amb Urgell que no poden solucionar-se fins al pacte de 1140 (ABADAL 1968, 111).

Si bé es va arribar a un acord amb Urgell, fou impossible establir-lo amb Osca, la batussa per posseir Barbastre continuà amb la mediació del Vaticà; finalment al 1148 en contra de la voluntat del bisbe de Roda, Guillem, el papa Eugeni III concedí la raó a Osca (primer pas de les concessions vaticanes en contra del bisbat Lleida-Roda) (GROS 1980, 112).

Finalment el 24 d'octubre de 1149 Lleida capitula i cau en mans del comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV. Guillem de Roda trasllada amb l'ajut del comte la seu episcopal immediatament a Lleida, així la seva diòcesi augmenta espectacularment de mida; encara que continua ressentit per les acusacions de falsificador de documents, llançades pel bisbe d'Osca i acceptades per Roma. En traslladar la seu episcopal a Lleida, tan sols es fa efectiva la butlla de Pascual II, aquell papa que s'enfronta amb Osca i el rei d'Aragó; per tant s'està assumint com a certa la tradició del vincle entre Lleida i Osca. Fet que d'altra banda queda clar que no és demostrable, més aviat el contrari. El bisbe Guillem, ja a Lleida, segueix reclamant els límits amb Osca, però tant Adrià IV, Alexandre III, Esteve II i Climent III li envien butlles reafirmant-se en la decisió presa anteriorment. Finalment, Guillem entén que la Santa Seu no canviarà de parer (GROS 1980, 117) Cal esperar als temps del bisbe Gombau de Camporrells per tal de tornar a aixecar l'assumpte dels límits entre Lleida i Osca; aquest torna a iniciar el litigi en 1191, visitant al papa Celestí III. El papa revisa el cas i s'adona que el seu antecessor, Urbà II, s'havia precipitat quan va titllar de falsificador de documents al bisbe Guillem; Celestí III revisà els papers i eximeix Guillem de les seves culpes. El papa requereix que es faci un concordat públic entre Osca i Lleida per tal d'acabar amb el conflicte d'una vegada, un cop reunits els dos bisbes a Roma no es va poder resoldre el cas pel precipitat retorn que es veuen obligats a fer a la península a causa de les invasions almoràvids (GROS 1980, 122). No varen poder tornar-se a reunir fins al 1198, ara amb el papa Innocenci III, aquest resol la qüestió salomònicament; executa una partició equitativa de les terres reclamades i emet una butlla pública d'obligada execució. Encarrega al comte-rei Pere I fer de garant de la mateixa. Així sembla quedar resolt el problema.

Com a conseqüència del concordat, Barbastre passava a incorporar-se definitivament al bisbat d'Osca i com a tal la seva catedral passava a convertir-se en una simple parròquia; la ciutat durant tota la baixa edat mitjana reclamarà a Roma una situació més d'acord amb la seva importància. Els seus esforços són compensats en 1448, quan el papa Nicolau V converteix la parròquia en col·legiata, però amb això sembla que

no en tenen prou i continuen insistint en l'assump-te del bisbat amb el permís de Carles V. En 1527 reprenen les converses amb la Santa Seu. El Vaticà n'està fins al capdamunt, i si no hagués estat per la mediació de Felip II que tenia interès a augmentar el nombre de bisbats a Aragó, no haguéssin obtingut la butlla d'erecció del bisbat en 1571. Aquest nou bisbat neix gràcies al territori sostret al d'Osca i al de Lleida.

Les relacions cordials entre Lleida i Roda van començar a refredar-se amb el temps a causa del procés d'elecció dels bisbes; Roda tenia el privilegi d'eleger els nous bisbes i aquest monopoli de la petita Roda molesta profundament a la poderosa Lleida. Les pressions de Lleida fan que Roda vagi perdent poder en haver de fer les eleccions de forma consensuada amb els de Lleida. Durant l'edat moderna el bisbat de Lleida sobreviu sense pena ni glòria amb algun conflicte amb Montsó. És ja al segle xx, quan es produeixen els dos últims reajustaments, el primer el 1955 on una part important del bisbat passa a formar part de Barbastre i Saragossa; l'última el 1995 on les terres que quedaven fora dels límits administratius de Catalunya passen a formar part del bisbat de Barbastre. La política que argumenta el Vaticà al segle xx és ajustar els límits de les diòcesis amb els límits polítics. Sigui com sigui la vida del bisbat de Lleida és força peculiar, des de l'edat mitjana ha anat perdent territori progressivament fins a quedar reduït a una mida ridícula en comparació a la seva importància històrica. És evident que el bisbat de Roda-Lleida ha estat víctima de la confusa història de la corona d'Aragó; unes terres que han viscut unides la mateixa història des dels temps dels ilergets han quedat fracturades pel zel d'uns veïns que després de més de 1.000 anys encara no s'entenen.

Museu diocesà

És en l'ambient cultural de la Renaixença on trobem la gènesi del museu, la conjuntura existent arreu del país genera la inquietud suficient perquè el bisbe Josep Messeguer i Costa decidís encabir un " Museo Católico Diocesano del Seminario" en el flamant seminari nou. L'objectiu del bisbe Messeguer era crear un fons patrimonial que reunís les obres d'art repartides per les diferents parròquies per tal de salvaguardar-les dels creixents robatoris i poder restaurar-les i conservar-les. El bisbe tenia previst que els alumnes del nou seminari poguessin especialitzar-se en aquesta tasca de conservació del patrimoni cristià. Així, doncs, podem donar la data de 1983 com la de la creació del museu diocesà. En un principi el museu a causa dels pocs fons disponibles queda instal·lat en un racó de la biblioteca del bisbat; molt aviat el flux d'obres que es van incorporant superen les expectatives més optimistes i requereix una ampliació d'espai. Les vies d'incorporació de fons al museu són varies: donatius, regals al bisbe, obres en dipòsit i adquisicions. Hi ha bastant desordre en el llibre d'entrada de peces al museu, no està clara la via utilitzada per moltes obres d'art; això és degut molts cops al mutisme paradoxal de l'església i, d'altres, a una ordenació administrativa deficient. En 1916 el bisbe Miralles nomena el mossèn Joan Fusté i Vila conservador del museu;

aquest endegarà una tasca ingent de catalogació i restauració d'elevat nombre de peces que ingressen al museu. En aquesta època l'interès historicoarqueològic de la societat civil creix, molts estudiosos laics pressionen al museu per tal que acceleri la recollida d'obres esteses per la diòcesi; veiem que diu mossèn Fusté: *"ojalá se decidan los párrocos y encargados de las parroquias a traer al Museo, en depósito, los objetos que buenamente puedan. Evitaríanse las preguntas, en son de queja, tan repetidas en este Seminario por los arqueólogos."* (PUIG 1993, 25). És evident l'interès de Fusté per reunir com més aviat millor el patrimoni de la diòcesi en lloc segur, això queda clar en aquest altre comentari a la revista mensual del seminari de març de 1921: *"Por desgracia este es el capítulo final de muchas preciosidades artísticas e históricas: fueron robadas. Aunque se nos tilde de machacones, no importa; la conservación de nuestros tesoros, que nos revelan la espiritualidad de nuestros antepasados, bien vale incurrir en defecto. Una vez más precisa recordar que los objetos mal custodiados en ermitas, iglesias parroquiales, o casas rectorales, siempre que no sean necesarios para el culto, deben ingresar en los museos, las parroquias nada pierden con ello, pues mantienen íntegros sus derechos y en cambio disminuye grandemente las probabilidades de robo."* (PUIG 1993, 26).

En aquestes darreres paraules podria fonamentarse qualsevol reclamació de patrimoni feta per qualsevol dipositori, encara que cal entendre aquestes paraules en el marc d'una època on la museística està a les beceroles i encara no es parla d'unitat del conjunt historicoartístic.

La guerra civil suposa un gran trasbals per al museu, com per a la resta del país; bona part de les obres d'art religioses que encara no havien entrat al museu desapareixen víctimes de la barbàrie ignorant que assola la guerra. Fins i tot obres pertanyents al museu varen desaparèixer en els diferents trasllats malgrat ésser protegides en un principi per la Generalitat i posteriorment pel comandament rebel. Després del conflicte bèl·lic, hi ha pocs recursos per pensar en la ubicació física adequada, no és fins l'any 1967 amb el bisbe Pino quan es replanteja la construcció del museu. És amb el nomenament del nou bisbe, Ramon Malla, que es planteja la ubicació definitiva del museu al seminari; després de les tasques d'habilitació fetes pel nou conservador, mossèn Tarragona, no es va portar a terme a causa de la venda del seminari. L'any 1970, mossèn Tarragona aconsegueix instal·lar les obres de pedra a l'església de Sant Martí. El penúltim acord d'ubicació del museu es produeix en 1988 amb l'acord entre Diputació, Paeria, Generalitat i bisbat. En tot cas el tema queda *ad calendas graecas* i no es torna a activar fins a la polèmica del 1997.

La reclamació del patrimoni de la Franja i Sixena

Després de la traumàtica segregació de les parròquies aragoneses el 1995, el bisbat de Lleida quedava molt reduït geogràficament, però semblava que a la fi s'anaven a acabar els conflictes amb els bisbats de Barbastre i d'Osca. Doncs, res més lluny de la realitat,

després de nou segles d'intrigues per tal d'arrabassar a Lleida les parròquies aragoneses i d'aconseguir-ho, sembla que es prenen un any de respir i el 1997 tornen a la càrrega. El bisbat de Barbastre, amb el suport de la Diputación General de Aragón (DAG), planeja reclamar el patrimoni de les parròquies aragoneses conservat al Museu Diocesà, directament al bisbat de Lleida o amb la mediació del Vaticà.

El conflicte esclata, periodísticament parlant, amb l'atac furibund del rector de Capella, un poble de la Ribagorça que acusava al bisbe de Lleida de conducta antievangèlica en no voler donar el patrimoni al bisbat de Barbastre.¹ El bisbat de Lleida refusa contestar per tal de no empitjorar la situació. En suma, la reclamació de Barbastre consisteix en 60 peces de la Franja i 30 peces del monestir de Sixena, a més d'una part proporcional del fons d'origen desconegut.² El primer polític català en reaccionar davant de la reclamació aragonesa és l'alcalde de Lleida, Antoni Siurana; dóna suport ple al bisbe Malla i lamenta que a causa de la falta de mitjans econòmics de la Diputació no es disposi d'un Museu permanent, l'alcalde és molt crític amb l'actitud de la Generalitat a l'hora d'invertir en el Museu. El bisbat argumenta que les peces d'art han estat restaurades i conservades per ells i que museísticament seria incogruent trencar la unitat del Diocesà.³

Antoni Llevot, regidor de cultura de la Paeria, argumenta que l'adquisició d'obres per part del Diocesà ha estat sempre legal i legítima, i que si s'atenguessin totes les reclamacions d'obres d'art, museus com el *New York* i *London* haurien de tancar perquè es quedarien buits.⁴

La polèmica s'agreuja quan la *Chunta Aragonesista* acusa sense proves al Bisbat de Lleida de vendre part del patrimoni aragonès.⁵ Els polítics comencen a intervenir en el conflicte, Josep Grau president de la Diputació, està molt ofès perquè el nunci Lajos Kada es nega a rebre'l, però ja té concertada una reunió amb els aragonesos; Grau manifesta que aquesta actitud és tendenciosa i que estan fent més mal a l'Església catalana que durant el franquisme, alhora anuncia que s'activa el condicionament de la Llar de Sant Josep per tal d'habilitar-hi el Museu.⁶ Josep Varela, cap de l'oposició de la Paeria, també dóna suport al bisbat, però culpa Siurana de bona part del problema en haver congelat, segons el seu parer, el conveni del 1988 per la construcció del Museu. Davant l'atac de Grau, el nunci respon amb diplomàcia vaticana, argumentant que no està prou informat del problema. El delegat de la Generalitat, Eugeni Nadal diu que la Generalitat ja ha complert restaurant les peces i que no vol entrar en la polèmica (aquestes desafortunades declaracions obligaran el conseller Pujals a intervenir per tal de posicionar el govern on li pertoca). Josep Borrell creu que el problema és molt greu i reclama que la societat civil lleidatana s'ha de mobilitzar i defensar el bisbat.⁷

La dinàmica del conflicte comporta una aparició diària a la premsa, el foc de la polèmica es reforça amb el cas del patrimoni del monestir de Sixena; es demostra que el bisbat de Lleida s'ha venut part de les obres d'aquest importantíssim monestir a la Generalitat. El bisbe Echeverría de Barbastre, no es pot creure que s'hagi assabentat d'això a Roma i no en les nombroses entrevistes amb Malla; en tot cas la venda fou realitzada dins del marc legal, ja que les monges de Sixena varen vendre les obres d'art per una quantitat aproximada als 50 milions (no queda clara la quantitat després de revisar varies fonts), amb el consentiment del bisbat i del Vaticà.⁸ La venda d'aquestes peces està provocada per la incapacitat econòmica de les monges de mantenir el monestir i per aquesta raó construeixen un monestir nou i més funcional a Valldoreix.

La Generalitat sembla reaccionar després d'uns primers moments indecisos, el conseller Pujals convoca de nou tots els signants del conveni del 1988, i a més estudia fórmules per tal que fins la inauguració del museu es pugui exhibir l'art diocesà de forma permanent.⁹ Des de Sixena dubten de la legalitat de la venda del patrimoni a la Generalitat, l'alcalde de Villanueva de Sigüenza, Ildefonso Salillas, assegura que la venda no va existir i que els que ho afirmen menteixen.¹⁰ A Lleida les institucions estan reaccionant, Grau i Malla desbloquegen el Museu. En aquest punt de la història el bisbe Malla comença a prendre una actitud tranquil·la i conciliadora, com si tot plegat no el descentrés, arriba a titllar el problema com el cas de dos germans que no es porten bé i que necessiten la mediació del pare; és a dir el bisbe Malla té plena confiança en la resolució de la Santa Seu.¹¹ Mentrestant l'IEI, reunit en junta ordinària refusa totalment la disgregació del llegat històric de la diòcesi ja que creu que seria una barbaritat disgregar un fons reunit des de fa més de cent anys i que representa una història continuada de més de vuit segles.¹²

La DGA i el bisbat de Barbastre reemprenen una nova ofensiva en direcció a recuperar l'art de Sixena; per tal de fer-ho reclamen que no veuen que la venda seguís el procés reglamentari, ja que calia informar en primera instància el *Ministerio de Cultura* perquè tingués la primera oportunitat de compra; si no hagués estat així Aragó creu que es pot impugnar la venda.¹³

Entre els professionals destaca l'opinió del professor Fité, gran coneixedor del Diocesà; argumenta que des del punt de vista museístic és innegociable la desmembració del museu, ja que té més de cent anys d'història i està fet amb molt de criteri tècnic fins al punt de compartir obres amb Vic per tal de completar discursos museogràfics; alhora creu que ja fou lamentable la segregació del bisbat i es preocupa per possibles reclamacions que es dirigeixin a l'Arxipiscopat; creu que ha arribat el moment de sortir al carrer a defensar el museu.¹⁴

1. *Segre*, 11 febrer 97, p. 51.

2. *Segre*, 12 febrer 97, p. 51.

3. *Segre*, 13 febrer 97, p. 3.

4. *La Mañana*, 14 febrer 97, p. 6.

5. *Segre*, 14 febrer 97, p. 51.

6. *Segre*, 15 febrer 97, p. 3.

7. *Segre*, 15 febrer 97, p. 51.

8. *La Mañana*, 16 febrer 97, p. 7.

9. *Segre*, 16 febrer 97, p. 37.

10. *La Mañana*, 18 febrer 97, p. 12.

11. *Segre*, 19 febrer 97, p. 51.

12. *Segre*, 19 febrer 97, p. 51.

13. *La Mañana*, 20 febrer 97, p. 3.

14. *Segre*, 20 febrer 97, p. 6.

Les protestes coordinades per part aragonesa continuen, Emilio Eiroa, president de les Corts aragoneses, creu que no és necessari que Catalunya abasti la seva història amb art que no li pertany, mentre a Saragossa es produeix una manifestació de suport a la reclamació aragonesa que tan sols aconsegueix reunir 200 persones.¹⁵

El director del Servei de Restauracions de Béns Mobles, Josep Maria Xarrié; opina que les reclamacions tan sols portarien a la desaparició dels museus existents i està d'acord a mantenir la integritat del Diocesà.¹⁶ El nunci després d'entrevistar-se amb el president de la DAG, Santiago Lanzuela, creu prudent frenar la construcció de l'edifici del museu fins que el Vaticà resolgui el conflicte.¹⁷ En una nova reunió, les Corts d'Aragó decideixen cenyir la seva reclamació exclusivament a les obres de Sixena. L'associació de museòlegs de Catalunya es pronuncia a favor de la integritat del museu.¹⁸

A corre-cuita s'arriba a un acord institucional per obrir el Museu Diocesà abans de l'any 2000, temporalment l'església de Sant Martí i el palau episcopal mostraran les peces del futur museu; l'acord suposa una inversió de 1.000 milions de pessetes, de les quals la Generalitat n'assumirà el 60%, la Paeria i la Diputació cada una un 20%.¹⁹ Sembla doncs que el que havia costat tant d'endegar durant nou anys ha començat a correr en pocs dies.

Eduard Carbonell, director del MNAC, és contrari a la reclamació aragonesa; no cal oblidar que en el seu museu hi ha peces de Sixena. Tot plegat el suport al Diocesà de Lleida s'està fent sentir des de tots els àmbits, els aragonesos semblen perdre força malgrat que el bisbe d'Osca se suma a la batalla reclamant també part del seu patrimoni.

El Vaticà dona una primera resposta a la visita del bisbe de Barbastro, li comunica que el seu recurs està mancat de molta documentació necessària; i que el fet és molt més complicat del que semblava.²⁰

La situació sembla arribar a un punt mort, el Vaticà disposa en el seu museu de molt material que podria ésser subjecte a reclamació; resoldre el problema no sembla senzill. És difícil d'aplicar una solució concreta al conflicte, tant la llei espanyola com l'europea no

preveuen aquesta problemàtica. La llei catalana tan sols diu, en el seu article 4, que l'església catalana està obligada a conservar la integritat del patrimoni català del qual és titular.

El Vaticà té davant seu una tasca que segurament serà molt llarga, més i tot si pensem en la paradigmàtica diplomàcia vaticana; segons la meua opinió el tema està a la nevera i quan estigui prou fred el Vaticà resoldrà; i sóc del parer, que encara que sigui per compensar la segregació i per no sentar jurisprudència amb les reclamacions, resoldrà a favor del bisbat de Lleida. Potser d'aquí flueix l'enigmàtica tranquil·litat amb què el bisbe Ramon Malla espera la resolució de la Santa Seu.

Bibliografia

ABADAL I VINYALS 1968

Abadal i Vinyals, R.: *Dels visigots als catalans*, Barcelona

FLICHE-MARTIN 1977

Fliche-Martin: *Historia de la iglesia*, vol. III, València.

GIMÉNEZ SOLER 1944

Giménez Soler, A.: *La edad media en la corona de Aragón*, Barcelona.

GROS 1980

Gros, E.: *Los límites diocesanos en el Aragón oriental*, Saragossa.

LLADONOSA 1953

Lladonosa, J.: *Pro ecclesia Ilerdensis*, Lleida.

LLADONOSA 1972

Lladonosa, J.: *Història de Lleida*, Tàrraga.

MARTÍNEZ MARINA

Martínez Marina: *Historia Eclesiástica de Lérida*, Arxiu Capitular de Lleida.

Jaume Fernández

15. *Segre*, 23 febrer 97, p. 57

16. *Segre*, 26 febrer 97, p. 51.

17. *La Mañana*, 26 febrer 97, p. 9.

18. *La Mañana*, 28 febrer 97, p. 6.

19. *Segre*, 1 març 97, 3.

20. *Segre*, 8 març 97, 41.